

**UCHWAŁA NR RG - XXXI / 267 / 13
RADY GMINY SITKÓWKA-NOWINY**

z dnia 27 maja 2013 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2013 - 2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594), oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zmianami) Rada Gminy Sitkówka-Nowiny uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się, Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 - 2015 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sitkówka-Nowiny

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Sebastian Nowackiewicz

Gminny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Sitkówce - Nowinach na lata 2013 – 2015

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny i do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zmianami)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180,poz. 1493 ze zmianami.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zmianami)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124)

DIAGNOZA SPOŁECZNA

Do 31 grudnia 2012 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sitkówce - Nowinach objął szeroko rozumianym wsparciem 371 rodzin, z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 55 rodzin w tym niepełnych 40, wielodzietnych 15. Rodziny te dotknięte są ubóstwem, które generuje występowanie patologii społecznej. U wielu rodzin objętych pracą socjalną występują problemy w opiece nad dziećmi: zaniechanie nauki, nie realizowanie obowiązku szkolnego, zagrożenie demoralizacją, niska samoocena, złe warunki socjalno – bytowe, uzależnienie od alkoholu rodziców. Brak odpowiedniego, specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Rodziny w Kielcach ustalono, że na dzień 31.12.2012 r. z terenu Gminy Sitkówka - Nowiny umieszczonych było 21 dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach, w tym:

- na terenie powiatu:
  - w 3 rodzinach spokrewnionych - 3 dzieci
  - w 6 rodzinach niezawodowych - 7 dzieci
  - w 4 placówkach - 8 dzieci
- na terenie innych powiatów:
  - w 3 placówkach - 3 dzieci

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program Wsparcia Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej, dalej zwany Programem, jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2013 – 2015. Jego kluczowym celem jest stworzenie spójnego systemu środowiskowej pracy opiekuńczo – wychowawczej, dzięki któremu zwiększa się szanse życiowe dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną.

Pierwszym i priorytetowym celem niniejszego Programu jest to, aby dziecko miało prawo rozwijać się w rodzinie naturalnej. Zawiera on propozycje skorelowanych działań, zarówno profilaktycznych, jak i zmniejszających skutki patologii, skierowanych do rodzin, które wymagają pomocy nie tylko materialnej, ale głównie socjalnej oraz specjalistycznej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej). Proponowane działania mają za zadanie wesprzeć rodzinę z „grupy ryzyka”, w pełnieniu jej podstawowych funkcji, w myśl zasady, że w pierwszej kolejności wykorzystywane powinny być zasoby i możliwości własne rodziny.

Najważniejsze z tych działań to:

1. edukowanie rodziców, poprzez dostarczenie im wiedzy o prawidłowościach lub nieprawidłowościach funkcjonowania rodziny i ich znaczenia dla rozwoju dziecka,
2. wspieranie, m. in. poprzez poradnictwo,
3. konsultacje dla osób zgłaszających problemy wychowawcze z dzieckiem,
4. treningi umiejętności życiowych.

Pomoc udzielana dziecku i rodzinie będzie obejmować:

1. bezpośrednie kontakty z rodziną i dzieckiem,
2. mediacje i negocjacje dotyczące ich postępowania i korekty sytuacji,

3. pomoc doraźna tj.:
  - pomoc materialna,
  - napisanie podania, pisma, prośby itp.,
  - pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
4. pomoc długofalowa:
  - objęcie rodziny pomocą asystenta rodziny,
  - objęcie dziecka opieką przez placówkę wsparcia dziennego,
  - zorganizowanie indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych,
  - udzielanie porad w sprawach życiowych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, budżetu rodzinnego, pielęgnacją i zdrowotnymi potrzebami dzieci.

Drugim celem Programu jest powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej. Podstawowym zadaniem do realizowania tego celu jest inicjowanie działań niezbędnych do uregulowania sytuacji życiowej rodziny i umożliwienie powrotu dziecka. Rodziny, których dzieci opuszczają zastępcze formy opieki wymagają długoterminowego, systematycznego i specjalistycznego wsparcia w pełnieniu ról rodzicielskich. Realizacja założeń przyjętych w Programie pozwoli udzielić rodzinie szybkiej i skutecznej pomocy, aby dziecko mogło do niej powrócić na stałe.

Dla skutecznego przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom Program opiera się na zasadach:

1. Podejmowanie wczesnych działań profilaktycznych zanim narosną problemy.
2. Praca z dzieckiem w jego środowisku rodzinnym.
3. Szybkie działanie nakierowane na powrót dziecka do rodziny naturalnej.
4. Praca z młodzieżą zapobiegająca ich wykluczeniu społecznemu.

HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAN

Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
CEL 1: Zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej			
1. Tworzenie odpowiednich struktur oraz podejmowanie niejednorodnych działań wspierających rodziny z „grupy ryzyka”	1.1. Zatrudnienie asystenta rodziny. Jego zadaniem jest objęcie wsparciem rodzin niewydolnych, zagrożonych odebraniem dziecka do pieczy zastępczej oraz rodzin, których dzieci już są w pieczy zastępczej. Celem zadania jest wychowywanie się dziecka w prawidłowo funkcjonującej rodzinie naturalnej. Zwiększenie liczby asystentów rodzinnych z chwilą zwiększającej się liczby rodzin wymagających wsparcia asystenta rodziny zgodnie z ustawą	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
	1.2. Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015

	<p>dziecku i rodzinie. Celem zadania jest podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników służb zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie poprzez ich udział w szkoleniach, kursach oraz warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe oraz prowadzenie supervizji.</p>	Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie	
	1.3.Prowadzenie warsztatów dla rodziców dzieci sprawiających problemy wychowawcze. Celem spotkań jest podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych.	Placówki Oświatowe	2013-2015
	1.4.Praca edukacyjno - terapeutyczna z rodzicami, zagrożonymi ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Celem zadania jest wzmocnienie rodziny naturalnej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
	1.5.Prowadzenie mediacji w sprawach rodzinnych. Celem działania jest poprawa relacji w rodzinie, dążenie do rozwiązania konfliktów rodzinnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
2.Wsparcie rodziny i dziecka z „grupy ryzyka” przez placówki oświatowe	2.1.Priorytetowe przyjmowanie dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny do przedszkoli.	Przedszkole	2013-2015
	2.2.Priorytetowe przyjmowanie dzieci z rodzin z „grupy ryzyka” przy organizacji wszelkich form wsparcia w szkole (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze oraz inne zajęcia organizowane przez szkołę).	Placówki Oświatowe	2013-2015
	2.3.Stała współpraca pedagogów szkolnych z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz wsparcia dziecka z rodziny „z grupy ryzyka”.	Placówki Oświatowe	2013-2015
CEL 2: Powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej			
1.Przygotowane rodziny naturalnej do powrotu dziecka z pieczy zastępczej	1.1.Spisanie kontraktu asystenta z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego tymczasowo w jednej z form pieczy zastępczej na okres od 6 m-cy do 1 roku.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
	1.2.Praca edukacyjno - terapeutyczna z rodzicami, którym czasowo ograniczono władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Celem zadania jest poprawa funkcjonowania rodziny naturalnej w celu umożliwienia powrotu dziecka.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
	1.3.Udzielanie pomocy rodzinie w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
	1.4.Udzielenie pomocy w poszukiwaniu	Gminny Ośrodek	2013-2015

	odpowiedniej pracy.	Pomocy Społecznej	
	1.5.Opiniowanie wniosków do sądu o powrót dziecka do rodziny naturalnej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
2.Wspieranie rodziny naturalnej, do której powróciło dziecko z pieczy zastępczej	2.1.Działania wspierające rodzinę i dziecko wynikające z 1 celu niniejszego programu.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015
	2.2.Monitorowanie przez okres roku sytuacji dziecka, które wyrokiem sądu wróciło do rodziny naturalnej.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2013-2015

ZRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

- 1) budżetu gminy,
- 2) budżetu państwa.

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja Programu będzie przebiegała poprzez zbieranie, analizę i interpretację danych.

Wskaźnikami osiągnięcia celu pierwszego będzie:

- analiza porównawcza liczby wydanych w danym roku orzeczeń sądowych o umieszczeniu dzieci w instytucjonalnej oraz rodzinnej pieczy zastępczej oraz innych placówkach opieki całkowitej,
- analiza porównawcza liczby dzieci umieszczonych w zastępczych formach opieki,
- ilość placówek wsparcia dziennego oraz liczba dzieci objęta ich wsparciem.

Wskaźnikami osiągnięcia celu drugiego będzie:

- analiza porównawcza liczby dzieci opuszczających w danym roku różne formy pieczy zastępczej,
- analiza porównawcza liczby rodzin naturalnych, do których powróciły dzieci z różnych form pieczy zastępczej.

Uzyskane tą drogą informacje pozwolą na ocenienie wartości Programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju Programu. Ewaluacja ma znaczenie dla podmiotów realizujących Program. Podmioty realizujące sprawdzają w ten sposób efektywność i skuteczność przyjętych założeń.

Program ten jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji.

 PRZEWODNICZĄCY
 RADY GMINY
 Sebastian Nowackiewicz